สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ ค

บทคัดย่อภาษาไทย ง

ABSTRACT ฉ

สารบัญตาราง ฌ

สารบัญรูปภาพ ญ

รายการอักษรย่อ/สัญลักษณ์ ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 กระบวนการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง 3
1.2 วิธีการสังเคราะห์ตัวเร่งปฏิกิริยา 10
1.3 สรุปสาระสำคัญจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 11
1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษา 20
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เชิงทฤษฎี หรือเชิงประยุกต์ 20
1.6 แผนดำเนินงาน ขอบเขต และวิธีการวิจัย 21

บทที่ 2 วิธีการทดลอง 22

2.1 สารเคมี 22
2.2 อุปกรณ์และเครื่องมือวิเคราะห์ 23
2.3 กระบวนการสังเคราะห์ตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง 24
2.4 กระบวนการทดสอบความสามารถของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงที่สังเคราะห์ได้ 27
2.5 เทคนิควิเคราะห์เอกลักษณ์เฉพาะของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงที่สังเคราะห์ได้ 31

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 ผลการทดลอง 46

3.1 การวิเคราะห์โครงสร้างผลึก สัณฐานวิทยา และธาตุองค์ประกอบในตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง 46

3.2 การทดสอบความสามารถในการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงผ่านปฏิกิริยาการย่อยสลายสารอินทรีย์ภายใต้การฉายแสงวิสิเบิล 50

3.3 การอธิบายการเกิดโครงสร้างรอยต่อวิวิธพันธ์ของสารคอมโพสิทที่ส่งผลต่อการปรับปรุงความสามารถในการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง 55

3.4 การอธิบายกระบวนการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงโดยการทดสอบหาแอคทีฟสปีชีส์หลัก 60

บทที่ 4 สรุปผลการทดลอง 64

เอกสารอ้างอิง 66

ภาคผนวก 81

ประวัตผู้เขียน 88

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบสภาวะในการสังเคราะห์ BiOI โดยวิธีตกตะกอน และสมบัติบางประการของวัสดุที่สังเคราะห์ได้ 13

ตารางที่ 1.2 เปรียบเทียบสภาวะในการสังเคราะห์ α-SnS โดยวิธีไฮโดรเทอร์มอล และสมบัติบางประการของวัสดุที่สังเคราะห์ได้ 15

ตารางที่ 1.3 ชนิดวัสดุคอมโพสิท ประสิทธิภาพการใช้งาน และแผนภาพระดับพลังงานของวัสดุคอมโพสิทประเภท 2 18

ตารางที่ 2.1 ปริมาณของ SnS ที่ใช้ในการสังเคราะห์สารคอมโพสิท SnS/BiOI ที่อัตราส่วนโดยโมลต่างๆ 24

ตารางที่ 2.2 โครงสร้าง คุณสมบัติ และความเข้มข้นของสารอินทรีย์ปนเปื้อนที่ใช้ในการทดสอบ 38

ตารางที่ 3.1 ประสิทธิภาพและค่าคงที่อัตราในการย่อยสลาย MO ของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงภายใต้การฉายแสงวิสิเบิลเป็นเวลา 3 ชั่วโมง 51

ตารางที่ 3.2 พื้นที่ผิวของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงที่สังเคราะห์ได้ 54

ตารางที่ 3.3 ตำแหน่งพีค CL และค่า VBM ที่ใช้ในการคำนวณค่า VBO ของสารคอมโพสิท SnS/BiOI 57

ตารางที่ 3.4 สารดักจับแอคทีฟสปีชีส์ที่ใช้ในกระบวนการทดสอบหาแอคทีฟสปีชีส์หลักในกระบวนการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง 61

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

หน้า

รูปที่ 1.1	ผลของตัวเร่งปฏิกิริยาต่ออัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี	3
รูปที่ 1.2	สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	4
รูปที่ 1.3	ช่องว่างแถบพลังงานของสารตัวนำ สารกึ่งตัวนำ และฉนวน	6
รูปที่ 1.4	สารกึ่งตัวนำประเภทเอ็น	6
รูปที่ 1.5	สารกึ่งตัวนำประเภทพี	7
รูปที่ 1.6	แผนภาพระดับพลังงานของสารกึ่งตัวนำ ช่องว่างแถบพลังงานแบบตรง และช่องว่างแถบพลังงานแบบอ้อม	8
รูปที่ 1.7	กลไกการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงบนสารกึ่งตัวนำ	9
รูปที่ 1.8	แผนภาพเครื่องมือในการสังเคราะห์โดยวิธีไฮโดรเทอร์มอล	10
รูปที่ 1.9	โครงสร้างผลึกของ BiOI	11
รูปที่ 1.10	โครงสร้างของ BiOI แบบเป็นชั้นซ้อนกันในทิศทางตั้งฉากแกน c ภาพโครงสร้างแบบชั้นเดียว และรูปร่างโคออร์ดิเนชันของอะตอม Bi ใน BiOI	12
รูปที่ 1.11	โครงสร้างผลึกของทินซัลไฟด์	14
รูปที่ 1.12	การรวมกันใหม่ของ e^- และ h^+ เนื่องมาจากจุดบกพร่องภายในวัสดุและบนพื้นผิวของตัวเร่งปฏิกิริยา	16
รูปที่ 1.13	ชนิดรอยต่อวิวิธพันธ์	17
รูปที่ 1.14	แผนภาพแถบพลังงานของวัสดุคอมโพสิท SnS/BiOI	20
รูปที่ 2.1	แผนภาพกระบวนการสังเคราะห์ SnS	25
รูปที่ 2.2	แผนภาพกระบวนการสังเคราะห์ BiOI และสารคอมโพสิท SnS/BiOI	26
รูปที่ 2.3	ผงตัวเร่งปฏิกิริยา SnS, BiOI, 10%SnS/BiOI และ 20%SnS/BiOI ที่สังเคราะห์ได้	26
รูปที่ 2.4	เครื่องทดสอบความสามารถในการเร่งปฏิกิริยาด้วยแสง	27
รูปที่ 2.5	ปฏิกิริยาการเกิด HTA ระหว่าง TA และ •OH	30
รูปที่ 2.6	เซลล์ไฟฟ้าเคมีแบบระบบ 3 ขั้วไฟฟ้า	31
รูปที่ 2.7	การเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์ในผลึก	32

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 2.6	เซลล์ไฟฟ้าเคมีแบบระบบ 3 ขั้วไฟฟ้า	31
รูปที่ 2.7	การเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์ในผลึก	32
รูปที่ 2.8	ส่วนประกอบของเครื่อง SEM	33
รูปที่ 2.9	ชนิดของอันตรกิริยาระหว่างอิเล็กตรอนกับผิวหน้าของชิ้นงาน	34
รูปที่ 2.10	หลักการเกิดรังสีเอกซ์ลักษณะเฉพาะ	35
รูปที่ 2.11	ส่วนประกอบของเครื่อง TEM	36
รูปที่ 2.12	การดูดซับโมเลกุลของแก๊สไนโตรเจนบนผิวของวัสดุเป็นชั้นๆ	37
รูปที่ 2.13	ส่วนประกอบของเครื่อง UV-vis แบบลำแสงคู่	39
รูปที่ 2.14	ผล UV-vis DRS ของ BiOI และ Bi_2WO_6	40
รูปที่ 2.15	ปรากฏการณ์โฟโตอิเล็กทริก	41
รูปที่ 2.16	ส่วนประกอบของเครื่อง XPS	42
รูปที่ 2.17	แผนภาพแสดงระดับพลังงาน Jablonski เกี่ยวกับการดูดกลืนและการแผ่รังส	43
รูปที่ 2.18	ส่วนประกอบเครื่องวัดฟลูออเรสเซนต์	44
รูปที่ 2.19	ผล LSV ของ ZnO, ZnO/Au และ $ZnO/Au/Al_2O_3$ ภายใต้การฉายแสงอาทิตย์	45
รูปที่ 3.1	XRD pattern ของ SnS, BiOI และสารคอมโพสิท SnS/BiOI ที่อัตราส่วนโดยโมลต่างๆที่สังเคราะห์ได้	47
รูปที่ 3.2	ภาพ SEM ของ SnS, BiOI, สารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI และสเปกตรัม EDX ของสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	48
รูปที่ 3.3	ผลการทดสอบ elemental mapping ของสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	49
รูปที่ 3.4	ภาพ TEM และ HRTEM ของสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	50
รูปที่ 3.5	ผลการย่อยสลาย MO ภายใต้การฉายแสงวิสิเบิลของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงต่างๆ โดยพล็อตระหว่างค่า C/C_0 และเวลาการย่อยสลาย	51
รูปที่ 3.6	ผลการย่อยสลาย MO ภายใต้การฉายแสงวิสิเบิลของตัวเร่งปฏิกิริยาด้วยแสงต่างๆ โดยพล็อตระหว่างค่า $\ln(C/C_0)$ และ เวลาในการฉายแสง	52

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

รูปที่ 3.7	ประสิทธิภาพในการย่อยสลายสารอินทรีย์ต่างๆของ BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	53
รูปที่ 3.8	การทดสอบประสิทธิภาพการการนำกลับมาใช้ใหม่ในการย่อยสลาย MO ของ BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	55
รูปที่ 3.9	สเปกตรัม XPS ของออร์บิทัล Sn 3d ของ SnS และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI, ออร์บิทัล Bi 4f ของ BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI, สเปกตรัม VB-XPS ของ SnS และ BiOI และค่าช่องว่างแถบพลังงานของ SnS และ BiOI	56
รูปที่ 3.10	แผนภาพแถบพลังงานของสารคอมโพสิท SnS/BiOI	58
รูปที่ 3.11	สเปกตรัม PL ของ BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	59
รูปที่ 3.12	ผล LSV ของ BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	60
รูปที่ 3.13	ผลการทดสอบหาแอคทีฟสปีชีส์หลักในการย่อยสลาย MO ในระบบของ SnS, BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI	62
รูปที่ 3.14	สเปกตรัม PL ของ TA (Blank), SnS, BiOI และสารคอมโพสิท 10%SnS/BiOI ที่ตรวจวัดได้ ที่เวลา 1 ชั่วโมง	62

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รายการอักษรย่อ

SnS	Tin (II) sulfide
BiOI	Bismuth (III) oxyiodide
XRD	X-ray diffraction
SEM	Scanning electron microscope
TEM	Transmission electron microscope
EDX	Energy dispersive X-ray spectroscopy
XPS	X-ray photoelectron spectroscopy
UV–vis DRS	UV–vis diffuse reflectance spectroscopy
PL	Photoluminescence
e^-	Electron
h^+	Hole
$^\bullet OH$	Hydroxyl radical
$O_2^{\bullet -}$	Superoxide radical
nm	Nanometer
µm	Micrometer
ºC	Degree Celsius
eV	Electron volt

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved